

N:o 34.

Uppläst och godkänd hos Första Kammaren den 30 April 1884.
— — — — Andra Kammaren den 30 — —

*Riksdagens skrifvelse till Konungen, om antagande af en Lag
angående skyldighet att deltaga i kostnaden för byggnad
och underhåll af prestgård.*

(Lag-Utskottets Utlåtande N:o 48.)

Till Konungen.

Bestämmelserna angående deltagande i den församling åliggande skyldighet med afseende å byggnad och underhåll af prestgård (kyrkoherdeboställe) äro både många och mycket obestämda.

Grunden för fördelningen socknemännen emellan af denna skyldighet torde emellertid, oberoende af frågan om fördelningen mellan boställshafvaren och församlingen af skyldigheten att vidmakthålla och bättra laga husen å prestgård, väl egna sig för särskilda bestämmelser i syfte att låta socknemännens deltagande i detta kommunala besvär blifva på dem fördeladt efter billigare och rättvisare grunder, än de hittills gällande.

Skatteregleringskomitén har, i sitt den 13 September 1882 afgifna utlåtande, om nu ifrågavarande skyldighets utgörande, kostnaden därför

och dennas fördelning lemnat åtskilliga statistiska uppgifter (sid. 27, 28, 373 — jemte motsvarande tabeller), samt uttalar sig sålunda:

»Sedan länge har man kommit till insigt derom, att mantalet icke vidare är en tillförlitlig gradmätare på olika fastigheters skatteförmåga. Denna insigt har föranlett, att mantalet afskaffats såsom grundval för utgörande af kyrkobyggnadsskyldigheten, och det har syntts komitén vara af bjudande skäl påkalladt att nu jemväl för de återstående förevarande fall (af kommunal byggnadsskyldighet), der mantalet bibehållits såsom grund för utskylders utgörande, ersätta detsamma med en annan och rättvisare norm. Äfven ur andra synpunkter har komitén funnit mycket vara att anmärka mot nu gällande grunder för utgörande af ifrågavarande byggnadsskyldigheter», (sid. 371.)

»I hittills gällande bestämmelser rörande ifrågavarande kommunala byggnadsskyldigheter har den utan tvifvel rigtiga åsigten, att till vissa slags utgifter den fasta egendomen bör i högre grad än andra beskattningsföremål bidra, funnit ett om än otillfredsställande uttryck (sid. 374). — — — Likaledes har komitén ansett billigt, att äfven i de öfriga byggnadsskyldigheterna, som hittills utgjorts endast af jordbruksfastighet samt, hvad prestgårdsbyggnad beträffar, jemväl af bruk och qvarnar, deltagande åläggas äfven innehafvarne af hittills befriad fastighet äfvensom, om ock i ringare grad, dem, hvilka icke ega fastighet, men erlägga skatt för inkomst af kapital och arbete. Rättelse af det missförhållande, som för närvarande eger rum i berörda hänseende, har syntts komitén så mycket angelägnare, som påtagligt är, att värdet af annan fastighet och beloppet af inkomst år efter år ökas i långt högre grad än värdet af jordbruksfastighet, hvarigenom sagda missförhållande komme att allt bjertare framträda. Kyrkobyggnadsskyldigheten, i fråga om hvilken nämnda grundsats redan blifvit i icke ringa grad erkänd, är för öfrigt den drygaste af de tre (kommunala byggnadsskyldigheterna), hvadan den ökning i utskylder, som genom en rättvisare fördelning, grundad på taxeringsvärdet å fastighet samt beloppet af beskattningsbar inkomst, jemväl af de öfriga komme att drabba de hittills fritagna beskattningsföremålen, icke blefve af särdeles stor betydighet. En sådan ökning är, hvad annan fastighet beträffar, fullt befogad, och, hvad inkomst af kapital och arbete angår, har komitén funnit möjligt att, såsom framdeles skall visas, på annat sätt motverka en för denna ofördelaktig rubbning i skattebördans relativa tyngd».

»I sammanhang härmed har ock hos komitén den mening gjort sig gällande, att deltagandet i ifrågavarande bördor bör utsträckas till all jordbruksfastighet af hvad slag som helst» (sid. 375).

Komitén, som fann det vara af vigt, att för deltagande i all kommunal byggnadsskyldighet erhöles en gemensam grund, hvilken med afseende å det större intresse, innehafvare af fastighet såsom ständige ledamöter i kommunen hade af dess bestånd och utveckling, borde medföra högre utgift för fastighet än för inkomst, har på dessa och i öfrigt anförda skäl, som på det närmaste sammanhånga med hela det sätt, å hvilket komitén ansett den kommunala beskattningen i allmänhet böra ordnas, föreslagit, »att 1, 2 och 4 §§ i 26 kapitlet Byggningsbalken måtte på det sätt ändras, att bestämmelser i dem införas derom, att kostnaderna för deri omförmälda byggnader skola utgå efter samma grund, som komitén för utgörande af kommunalutskylder föreslår» (sid. 403).

Riksdagen anser jemväl för sin del de nu i förevarande ämne gällande bestämmelser böra förändras. I kostnaden för prestgårdsbyggnad torde fastighet böra deltaga med hela samt andra beskattningsföremål med fjerdedelen af derå belöpande fyrktal. Till stöd för sådan ändring åberopar Riksdagen uti tillämpliga delar de skäl, som för en liknande anordning beträffande deltagande i tingshusbyggning finnas anförda i Riksdagens under den 15 sistlidne Mars till Eders Kongl. Maj:t aflåtna skrifvelse om antagande af en Lag angående skyldighet att deltaga i kostnaden för byggnad och underhåll af tingshus och häradsfängelse.

Riksdagen erinrar derjemte om, att enligt Lagen angående tillsättning af presterliga tjenster den 26 Oktober 1883 valrätten vid prestval blifvit utsträckt till en hvar, som i församling, der sådant val skall anställas, eger rättighet att i kyrkostämmas öfverläggningar och beslut deltaga.

På grund af det nu anförda har Riksdagen, hos hvilken framställningar i ämnet skett, för sin del antagit följande

Lag

angående skyldighet att deltaga i kostnaden för byggnad och underhåll af prestgård.

Med ändring af hvad 26 kap. 2 § Byggningsbalken och särskilda författningar innehålla häremot stridande, förordnas som följer:

Der enligt 26 kap. 2 § Byggningsbalken eller särskilda författningar det åligger socknemän att på sin kostnad bygga eller bättra husen å prestgård, skola i sådan kostnad alla de, hvilka inom församlingen erlägga kommunalutskylder, deltaga, för fastighet efter hela samt för andra beskattningsföremål efter en fjerdedel af derå belöpande fyrktal, Uppkommer vid den beräkning bråktal, skall det bortfalla.

Detta sitt beslut får Riksdagen härmed för Eders Kongl. Maj:t anmäla.

Med undersåtlig vördnad:

Stockholm den 30 April 1884.

N:o 35.

Uppläst och godkänd hos Första Kammaren den 10 Maj 1884.

— — — — Andra Kammaren den 10 — —

Riksdagens skrifvelse till Konungen, angående beviljande af vissa förmåner för enskilda jernvägsanläggningar.

(Lag-Utskottets Utlåtande N:o 4 och Memorial N:o 17.)

Till Konungen.

Medelst nådig proposition den 22 December 1882 föreslog Eders Kongl. Maj:t Riksdagen att medgifva, det enskilda personer eller bolag, hvilka intill början af 1884 års lagtima riksdag kunde undfå Eders

Bih. till Riksd. Prot. 1884. 10 Saml. 1 Afd. 1 Band. 5 Häft. 2